

Lovforslag nr. L 53. Fremsat den 7. november 1984 af ministeren for Grønland

Forslag

til

Lov om etablering af et selskab til varetagelse af kulbrinteaktiviteter i Grønland

§ 1. Ministeren for Grønland bemyndiges til at indgå aftale med Grønlands hjemmestyre om stiftelse af et aktieselskab til varetagelse af fælles dansk og grønlandsk offentlig deltagelse i kulbrinteaktiviteter i Grønland og til ved stiftelsen at tegne statens del af aktiekapitalen.

§ 2. Aktiekapitalen, der ved selskabets stiftelse skal udgøre 25 mill. kr., tegnes og indehaves af staten ved ministeren for Grønland og af Grønlands hjemmestyre ved landsstyret hver med halvdelen.

Stk. 2. Statens og hjemmestyrets indtægter som aktionærer i selskabet er omfattet af § 26 i lov nr. 585 af 29. november 1978 om mineralske råstoffer i Grønland.

§ 3. Ministeren for Grønland fremsender til orientering for et af folketinget nedsat udvalg selskabets godkendte årsregnskaber og årsberetninger.

Stk. 2. Selskabet udarbejder én gang årligt en redegørelse for selskabets virksomhed i

det forløbne år og for planlagte aktiviteter såvel i det kommende år som på længere sigt samt planerne for finansiering heraf. Ministeren fremsender redegørelsen sammen med årsregnskaber og årsberetninger, jfr. stk. 1.

Stk. 3. Selskabet skal iøvrigt gennem ministeren for Grønland orientere et af folketinget nedsat udvalg om dispositioner i selskabet, som findes at være af væsentlig samfundsmæssig betydning eller af en karakter, der medfører væsentlige ændringer i organisationen af selskabets virksomhed.

Stk. 4. I sager, der omfattes af stk. 2 og 3, kan ministeren for Grønland eller formanden for det pågældende folketingsudvalg bestemme, at medlemmerne og andre, som er til stede under udvalgets møder, er forpligtede til at hemmeligholde, hvad de bliver gjort bekendt med i medfør af nævnte bestemmelser.

§ 4. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

I. Almindelige bemærkninger

1. Indledning:

Lovforslaget har til formål at afstikke rammerne for statens medvirken til etablering af et fælles dansk/grønlandsk selskab med henblik på varetæelse af dansk/grønlandsk offentlig deltagelse i og udførelse af aktiviteter vedrørende efterforskning, udvinding og transport af kulbrinter i Grønland samt dermed forbundne aktiviteter.

Selskabet foreslås etableret som et dansk registreret aktieselskab, der oprettes i henhold til aftale mellem ministeren for Grønland og Grønlands hjemmestyre. Ejerforholdet i det fælles selskab fastsættes på baggrund af det paritetsprincip i forholdet mellem staten og hjemmestyret, der ved lov nr. 585 af 29. november 1978 er etableret med hensyn til mineralske råstoffer i Grønland. Det foreslås således, at 50% af aktierne indehaves af hjemmestyret og 50% af staten ved ministeren for Grønland som ansvarlig for den samlede forvaltning vedrørende mineralske råstoffer i Grønland. Baggrunden for etablering af selskabet er, at der i 1984 påregnes meddelt en gruppe af selskaber koncession til efterforskning og udvinding af kulbrinter i Jameson Land i Østgrønland, samt at der som et væsentligt element i koncessionsvilkårene indgår bestemmelser om dansk/grønlandsk offentlig deltagelse i kulbrinteaktiviteterne. Koncessionshaver påregnes således at blive dels et dansk registreret datterselskab af det amerikanske selskab Atlantic Richfield Company (Arco), dels Arktisk Minekompagni A/S og endelig – med henblik på udøvelse af den dansk/grønlandske offentlige deltagelse – det i nærværende lovforslag omhandlede selskab.

Det forudsættes, at der ved landstingslov i Grønland etableres et tilsvarende grundlag for hjemmestyrets medvirken ved oprettelsen af selskabet.

Lovforslagene samt udkast til aftale mellem ministeren for Grønland og hjemmestyret, stiftelsesoverenskomst og vedtægter for selskabet har været forelagt fællesrådet vedrørende mineralske råstoffer i Grønland (jfr. § 3 i lov nr. 585 af 29.

november 1978 om mineralske råstoffer i Grønland), som har indstillet, at selskabet etableres på dette grundlag.

2. Økonomiske konsekvenser:

I henhold til vilkårene i den ovennævnte koncession skal det selskab, der udøver den offentlige deltagelse, være økonomisk båret af de øvrige deltagere i konsortiet i efterforskningsfasen og således ikke deltage i afholdelse af efterforskningsudgifterne. De øvrige udgifter ved selskabets virksomhed påregnes at være af en sådan størrelse, at en aktiekapital på 25 mill. kr. er nødvendig, såfremt selskabets udgifter i efterforskningsfasen i hovedsagen skal kunne dækkes af afkastet af aktiekapitalen. Selskabets etablering indebærer således en statslig udgift på 12,5 mill. kr. i finansåret 1984 til tilvejebringelse af 50% af aktiekapitalen. Denne udgift vil dog blive delvis kompenseret ved provenuet på 4,125 mill. kr. fra afhændelsen af statens aktiepost i Nordisk Mineselskab A/S, jfr. det samtidige hermed fremsatte forslag til lov om ophævelse af lov nr. 431 af 17. december 1952 om »Nordisk Mineselskab A/S«.

Lovforslaget påregnes ikke at få økonomiske konsekvenser i finansårene 1985–88.

Det må understreges, at ovenstående angivelse af de økonomiske konsekvenser af selskabets oprettelse alene vedrører efterforskningsvirksomheden. Fører efterforskningen til kulbrintefund, der kan sættes i produktion, og besluttes det, at selskabet skal udøve offentlig deltagelse i produktionsvirksomheden, vil der skulle foretages en fornyet vurdering af selskabets kapitalbehov set i forhold til forventede indtægter ved selskabets deltagelse i produktionsvirksomheden.

3. Personalemæssige konsekvenser:

Etablering af selskabet vil ikke umiddelbart medføre behov for yderligere medarbejdere i den i henhold til § 5 i lov nr. 585 af 29. november 1978 om mineralske råstoffer i Grønland under ministeren for Grønland oprettede råstofforvaltning eller i den offentlige administration i øvrigt.

II. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1:

Bestemmelsen indeholder bemyndigelsen til ministeren for Grønland til at indgå ovennævnte aftale med Grønlands hjemmestyre om stiftelse af selskabet samt til ved stiftelsen at tegne statens halvdel af aktiekapitalen, kr. 12,5 mill. Der henvises iøvrigt til de almindelige bemærkninger.

Til § 2, stk. 1:

Forslaget om en aktiekapital ved selskabets stiftelse på 25 mill. kr. bygger på, at afkastet af aktiekapitalen påregnes at skulle dække selskabets driftsudgifter til deltagelse i efterforskningsaktiviteterne, jfr. ovenfor under de almindelige bemærkninger.

Fordelingen af aktiekapitalen mellem hjemmestyret og ministeren for Grønland hviler på det paritetsprincip, der indgår i råstofordningen, og indebærer en ligelig dansk og grønlandsk indflydelse på beslutningerne i selskabet, i sidste instans således, at generalforsamlingsbeslutninger forudsætter enighed mellem parterne.

Til § 2, stk. 2:

Offentlige indtægter fra koncessionerede selskabers virksomhed i Grønland er omfattet af det princip for fordeling af indtægterne mellem staten og hjemmestyret, der er indeholdt i § 26 i lov nr. 585 af 29. november 1978 om mineralske råstoffer i Grønland.

Dette indtægtsfordelingsprincip indebærer, at indtægternes fordeling mellem staten og hjemmestyret bl.a. afhænger af størrelsen af indtægterne sammenholdt med størrelsen af statens kapitaloverførsler til Grønland.

Under hensyn til, at det her omhandlede selskab oprettes i henhold til lov, er det fundet hensigtsmæssigt at fastslå, at statens og hjemmestyrets indtægter som aktionærer i selskabet – uanset aktiekapitalens fordeling – fortsat er omfattet af nævnte indtægtsfordelingsprincip.

Til § 3, stk. 1:

Ifølge bestemmelsen i stk. 1 skal ministeren for Grønland sende selskabets årsregnskab og årsberetninger til orientering for et af folketinget nedsat udvalg. De nærmere krav til indholdet af de nævnte regnskaber m.v. er fastlagt i selskabslovene og regnskabsloven.

Fremsendelse skal ske snarest muligt efter, at selskabets generalforsamling har godkendt årsregnskabet.

Til § 3, stk. 2:

Selskabet skal én gang årligt udarbejde en særlig redegørelse for selskabets virksomhed i det forløbne år samt for planlagte aktiviteter og finansiering af disse.

Den særlige redegørelse vil bl.a. udbygge de oplysninger, der efter regnskabsloven skal meddeles om selskabets fremtidige forhold, og skal endvidere indeholde orientering om finansiering af de aktiviteter, der er planlagt af selskabet, således bl.a. oplysninger om, hvorvidt de planlagte aktiviteter tænkes finansieret ved overskud fra selskabets andre aktiviteter.

Den særlige redegørelse skal indgå i den i § 3, stk. 1 omhandlede orientering af et af folketinget nedsat udvalg.

Den orientering om selskabets planer og finansieringen heraf, som er afgivet efter denne bestemmelse, vil ikke være til hinder for, at selskabet træffer herfra afvigende dispositioner ud fra en almindelig forretningsmæssig vurdering – naturligvis under forudsætning af iagttagelse af f.eks. gældende bevillingsmæssige procedurer.

Til § 3, stk. 3:

Bestemmelsen i § 3, stk. 3, har ligesom stk. 1 og 2 til formål at sikre, at folketinget regelmæssigt kan følge selskabets almindelige virksomhed og planer. Også af hensyn til selskabets tilrettelæggelse af virksomheden må det anses for væsentligt, at der således skabes mulighed for en løbende, principiel vurdering af selskabets engagement i kulbrinteaktiviteter i Grønland.

For så vidt angår den omtalte orientering om dispositioner af væsentlig samfundsmæssig betydning skal bemærkes, at væsentlighedskriteriet ikke er sammenfaldende med spørgsmålet om hvilke dispositioner, der efter selskabsretlige regler alene kan træffes af selskabets bestyrelse.

Den omtalte orientering om dispositioner, der findes at medføre væsentlige ændringer i organisationen af selskabets virksomhed, har til formål at sikre, at udvalget bliver orienteret om dispositioner, som selskabet f.eks. ud fra styrelsesmæssige hensyn eller ønsker om forretningsmæssigt samvirke med andre virksomheder gennemfører, og som medfører mere væsentlige ændringer i selskabets struktur eller væsentlige organisatoriske ændringer i den måde, hvorpå selskabet driver sin virksom-

hed, som f.eks. stiftelse af datterselskaber, deltagelse i selskaber eller samvirker i fællesskab med andre (bl.a. »joint venture«-arrangementer).

Såfremt udvalget allerede som følge af oplysningerne, der er afgivet efter stk. 1 og 2, har modtaget den fornødne orientering, skal udvalget ikke påny orienteres efter stk. 3.

Til § 3, stk. 4:

Der er ikke i lovforslaget taget stilling til hvilket folketingsudvalg, der skal behandle de spørgsmål, som i henhold til lovforslagets enkelte bestemmelser skal forelægges et folketingsudvalg.

Spørgsmålene må navnlig antages at være af interesse for finansudvalget, energipolitisk udvalg eller udvalget angående grønlandslove. I nogle tilfælde vil det formentlig være nærliggende, at flere udvalg får lejlighed til at vurdere det pågældende spørgsmål, f.eks. for så vidt angår det i § 3, stk. 1 og 2, nævnte orienteringsmateriale.

I overensstemmelse med almindelig praksis må afgørelse af hvilket udvalg, der skal behandle de nævnte spørgsmål, træffes af folketinget selv.

Hensynet til, at selskabet skal kunne drive sin virksomhed på forretningsmæssigt grundlag, vil i nogle tilfælde kunne føre til, at der må udvises tilbageholdenhed med hensyn til at orientere folketingsudvalget om konkrete oplysninger af forretningsmæssig karakter. Det er forudsat, at der ved forelæggelser omfattet af lovforslagets bestemmelser tages hensyn hertil.

Denne tilbageholdenhed med hensyn til konkrete oplysninger af forretningsmæssig karakter vil i praksis næppe være af større betydning for anvendelsen af lovforslagets bestemmelser. Med henblik på at give grundlag for den videst mulige orientering af folketingsudvalget skønnes det imidlertid hensigtsmæssigt, at de oplysninger, som forelægges udvalget, kan undgives tavshedspligt, hvorfor der i § 3, stk. 4, er medtaget en bestemmelse herom.